

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Kuvataideopettajat ry:n lausunto luonnoksista hallituksen esityksiksi eduskunnalle laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 21.6.2018, Dno 22/010/2018

Lakiesityksen perustelutekstissä todetaan (kohta 3.1.), että lukiouudistuksen keskeisiä tavoitteita on vahvistaa lukio koulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutuksena, sekä vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia.

Tavoitteet pyritään saavuttamaan mm. yksilöllisimmillä ja joustavammilla opintopoluilla sekä oppiainerajat ylittävillä opinnoilla.

Kuvataideopettajat ry lausuu erityisesti ylioppilastutkinnon kokeista (lakiesitys § 3) seuraavaa:

Lukiodiplomit

Opetushallitus on kehittänyt lukiodiplomit 1990-luvulla ylioppilastutkinnon kehittämistyöryhmän mietinnön (Komiteamietintö 1993:25) pohjalta taide- ja taitoaineisiin yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

Diplomien olemassaolon ajan Kuvataideopettajat ry on esittänyt niiden aseman vahvistamista ylioppilaskoetta vastaavaksi osaamisen näytöksi. Yksilöllinen opintopolku mahdollistuu, kun jokaisella lukion opiskelijalla on oikeus osoittaa osaamistaan ja omaa harrastuneisuuttaan osana ylioppilastutkintoa myös niissä oppiaineissa, joita ei ole mahdollista suorittaa ylioppilastutkintoon kuuluvina kokeina.

Katsomme, että jokaisella lukion opiskelijalla tulee olla oikeus suorittaa vähintään yksi lukiodiplomi riippumatta siitä, missä lukiossa hän opiskelee. Jos lukiodiplomin suorittaminen ja järjestäminen on lukioille edelleen vapaaehtoista, lisääntyy lukio-opiskelijoiden keskinäinen alueellinen ja sosio-ekonominen epätasa-arvo entisestään. Vahvistamalla lukiodiplomien asema ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön osana tämä ongelma poistuu.

Taide- ja taitoaineille ominaiset tiedon tuottamisen tapojen näkeminen rinnasteisina ”perinteisten” tapojen rinnalla vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia. Taideaineiden lukiodiplomeissa tietoa tutkitaan, sovelletaan ja tuotetaan samaan tapaan kuin korkeakouluopinnoissa. Itsenäisesti suoritettavat lukiodiplomit valmentavat erinomaisesti myös jatko-opintoihin.

Oppiainerajat ylittävät tehtävät

Lakiehdotuksen 3 §:n esitetään, että ylioppilaskokeissa on oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Digitaalinen ylioppilaskoe mahdollistaa tämän kaltaiset tehtävät.

Tämän kehityksen näemme erittäin positiivisena. Samalla toteamme, että laadun ja oppimistulosten varmistamiseksi taideaineiden opettajat on otettava mukaan tehtävien laadintaan ja arviointiin kun koetehtäviin sisältyy taideaineiden sisältöjä. Digitaalisuus tuo näkyviin olemassa olevan todellisuuden: visuaalisemmaksi käyvässä maailmassa erityisesti kuvataiteen sisällöt todennäköisesti runsastuvat myös ylioppilaskokeissa, joten ammattilaisten käyttöön on myös panostettava.

Lisäksi Kuvataideopettajat ry huomauttaa, että samalla kun oppiainerajat ylittävien tehtävien määrä kasvaa, tulee varmistaa, että opiskelijoilla on myös todellinen mahdollisuus opiskella lukiossa laajasti erilaisia oppiaineita – kuten taideaineita.

Lukiodiplomien ja oppiainerajat ylittävien ylioppilaskokeiden kehittäminen ovat erityisen tärkeitä tilanteessa, jossa ylioppiastutkinnolla on entistä suurempi rooli jatko-opintoihin pyrittäessä. Nyt esitetty ylioppilastutkinto johtaa siihen, että opiskelijat keskittyvät entisestään opiskelemaan vain niitä oppiaineita, jotka ovat mukana ylioppilaskirjoituksissa ja joita opiskelemalla taataan varmimmin jatko-opiskelupaikka korkea-asteelle.

Kuvataideopettajat ry

Pasi Kirkkopelto
varapuheenjohtaja

Erja Väyrynen
toiminnanjohtaja